

Naturmål for Slotslyngen

Dato for udarbejdelse: 12/4-2023

Formål med dokumentet "Naturmål"

Formålet med forvaltning af arealet er at fremme og udvikle naturværdien og biodiversiteten, samtidig med at friluftslivets muligheder sikres, samt at landskabselementer og kulturhistorie bevares.

Naturmål:

udarbejdes med henblik på at styrke dialogen mellem Naturstyrelsen og arealets forpagter/dyreholder.

beskriver hvad forpagterens/dyreholderens indsats skal bidrage til, således at forpagter/dyreholder får indsigt i det konkrete formål med forvaltningen af arealet og derved aktivt kan bidrage til at fremme arealets naturværdier.

tager udgangspunkt i de relevante planer for området herunder driftsplaner, Natura 2000-plejeplaner og fredningskendelser.

Formålet med naturforvaltningen på arealet

Formålet med naturplejen på arealet er at bevare og forbedre biodiversiteten under hensyntagen til landskabsudtrykket.

For at sikre den bedste biodiversitet arbejdes med at skabe en mosaik af lysåbne arealer med solitære træer og buske samt mindre krat, skovdækkede arealer og mellemstadier mellem disse.

Der arbejdes generelt med at sikre, at mellemstadier mellem skov og lysåbne arealer bevares og fremmes, samt at overgangszonerne mellem lysåbne og skovdækkede arealer gøre lange, bugtede og varierede.

De lysåbne arealer skal holdes lysåbne. Hjemmehørende buske på arealerne bevares i stort omfang, samt enkelte hjemmehørende træer for variation på arealerne.

I de skovdækkede arealer arbejdes mod en større variation i kronedækket således at nogle områder har fuldt kronedække, mens andre har en lavere andel træer som lysåben skov. Udviklingen af et busklag som underskov er ønskeligt. Desuden øges mængden af dødt og døende ved.

Særlige forhold

Kyststien går igennem arealet. Desuden findes en markeret vandrerute på arealet. De græssende dyrs adfærd har derfor stor betydning. Det er vigtigt at dyrene holder afstand til de besøgende og ikke er opsøgende, samt at de ikke bliver skræmt af mennesker eller hunde i snor.

Der findes fuglefjeld på klipperne ned mod havet mod vest med ynglende vandrefalk og alkefugle.

De landskabelige værdier bliver vægtet højt på de lysåbne arealer.

Beskyttelse, arealudpegning og registreringer

Naturværdi	International beskyttelse	National beskyttelse (NBL §3, fortidsminder mm.)	Fredning og/eller reservat
Lokal bioscore: Op til 17	Natura 2000: Natura2000-område nr. 184. Habitatnaturtyperne: Stilkegekrat, ege-blandskov, surt overdrev, våd hede, indlandsklippe, kystklippe, tidvis våd eng, enekrat, tør hede.	§3 hede, overdrev. Beskyttet vandløb	
HNV: Op til 12	Bilag IV: Stor vandsalamander		

Driftshistorie

Slotslyngen nord for Finnedalen

Slotslyngen har formentlig siden middelalderen og frem til starten af 1930'erne fungeret som udmark, hvor områdets beboere kunne have dyr gående, og hvor de kunne ruske lyng.

Herefter formodes arealerne at være groet til i takt med, at lyngruskning og græsning blev opgivet.

I midten af 1960'erne blev et af landets første landskabspleje-projekter startet op i Slotslyngen for at sikre det lysåbne landskab, der var ved at gro til i skov. Der blev afgræsset med geder på de lysåbne dele af arealet, og der har formodentlig været fodret fra stalden.

Fra midten af 80'erne blev gederne suppleret med får og ændrede sig løbende til fåregræsning, således af gederne forsvinder i løbet af 1990'erne.

I midten af 2010'erne etableres en hegnkorridor langs kysten til Hammershus, så dyrene kan flyttes mellem arealerne og arealerne kan afgræsses samlet. Nogenlunde samtidig suppleres

fåregræsningen med kvæg, og i 2017 suppleres med geder. Fra 2014 er fodringen løbende blevet minimeret.

Fra slutningen af 2010'erne bevæger græsningen sig løbende fra at være fåregræsning suppleret med kvæg og geder til at være kvæggræsning suppleret med geder og får.

Græsningen er løbende blevet suppleret med manuel rydning af vedopvækst. De tre områder med våd hede og tidvis våd eng er fra midt 10'erne og løbende herefter blevet ryddet for opvækst.

Fra 2018-2019 blev der forsøgt med opstart af hedeafbrænding i mosaik, således at der afbrændes mindre arealer af lyng typisk i marts måned.

Syd for Finnedalshuset

Arealet har været tjenestejord for det tidligere Hotel Finnedalen (brændt i 1979) og lysåbent indtil et tidspunkt sidst i 1990'erne.

Den vestlige del blev tilplantet i starten af 2000'erne og fældet i 2014. Fem holme med løvtræer blev efterladt på arealet.

Den østlige del er blevet tilplantet i 1990'erne med juletræer, som er fældet i starten af 00'erne.

Herefter er arealet jævnlige blevet slået frem til der i 2015 blev opstartet græsning på hele arealet.

Arealet er blevet afgræsset med kvæg i sommergræsning frem til 2023, hvor arealet hegnes sammen med resten af Slotslyngen og indgår i denne græsning.

Forvaltningstiltag

Græsnings-tryk SK/ha	Dyre-racer	Tilskuds-fordring ja/nej – lokalitet	Tidspunkt for indsats ved udbinding brug: sommer, vinter, helårsgræsning	Andre indsatser brand, rydning, slæt, vandstandsforhold
Middel	Robust kvægrace, hårdføre geder, robuste får	Nej	Helårsgræsning	Manuel rydning, afbrænding.

Arealerne skal afgræsses som helårsgræsning, så de fremstår tydeligt afgræssede, når væksten starter i foråret. Afgræsningen er med til bevare den lysåbne natur og sikre den mod tilgroning med træer og buske. Samtidig bidrager græsningen til at der fjernes næring fra arealet og omfordele næring, så plantesamfund og dyr tilpasset naturtypen kan trives. Dyrene kan desuden være med til at lave skader på træer og buske, skabe varieret og ujævn jordstruktur, barjordspletter, spirebede og efterlade afføring på arealet, der sikrer levesteder for andre organismer.

Et middel græsningstryk betyder, at vegetationshøjden i gennemsnit skal være 5-8cm høj inden væksten starter i foråret. Arealerne må således ikke græsses fuldstændig ned. Der accepteres en vis variation mellem de forskellige delarealer, da dyrene favoriserer nogle arealer frem for andre.

Det prioriteres, at dyrene på arealet er vant til at græsse ekstensive arealer samt arealer med skov. Dette er med til at sikre, at dyrene trives på denne slags arealer og græsser varieret på hele arealet.

På hele arealet arbejdes der på at sikre gode, lange, bugtede overgangszoner med mellem lysåbne og til skovbevoksede områder.

Enekrat bevares ved at ringe træer inde i krattene så de ikke udskygges og etableringen af nye enekrat understøttes ved at bevare nyspirede ener.

På sigt arbejdes på at inddrage flere skovarealer i det samlede græsningsareal.

Tilstand, mål og forvaltningstiltag for delarealer

Nedenfor beskrives tilstand, mål og forvaltningstiltag for de enkelte delarealer.

A: Dette areal er et kuperet lysåbent landskab med en fin mosaik af våde og tørre områder som tør hede, surt overdrev, våd hede og tidvis våd enge samt krat og spredte buske og træer.

Det nuværende mosaiklandskab bevares, således at der løbende kan nedskæres træopvækst, mens nogle bevares for variation. Hjemmehørende buske bevares som udgangspunkt, dog kan der nogle steder være behov for at reducere opvækst af fx slåen. Fra område E sker der en spredning af avnbøg ind på de lysåbne områder. Opvæksten af avnbøg bekæmpes med manuel nedskæring på en måde så de varierede overgange mellem skov og lysåbne arealer bevares og forbedres.

Den sydlige ende af arealet er under tilgroning med birk. Her ryddes birken løbende dog med bevarelse af enkelte træer.

På sigt kan skovkanten mod nord brydes op, så overgangen mellem skov og lysåbent bliver mere varieret i takt med at flere skovarealer tages med i græsningen.

B: Den østlige del af arealet fremstår lysåben, mens den vestlige del af arealet er under kraftig tilgroning.

Arealet vurderes at være i en god udvikling, og tilgroningen er med til at sikre en god overgang mellem skoven og det lysåbne areal.

C: Kystskrænten består af en varieret løvskov med indblanding af bl.a. arter som tarmvridrøn, og klipperøn. Desuden vokser der radeløv, vårpotentil og tyndakset gøgeurt. Arealet er i en god tilstand med varieret skov samt dødt og døende ved. Overgangszonen mellem skoven og det lysåben areal er god og varieret. Umiddelbart foretages ingen tiltag.

D: Arealet er et område bestående af tilgroet hede med enekrat. Enekrattet bevares ved ringning af træer i krattet, og heden bevares ved ringning af større træer samt rydning af opvækst.

E: Området består primært af avnbøge-skov uden stor variation.

Da avnbøgen udgør en meget stor del af den omkringliggende skov, og avnbøgen spreder sig ud på de lysåbne arealer, kan der veteraniseres, fældes og ringes i avnbøgen for at sikre variation i arter og skabe lysninger i skoven.

F: Arealerne er skovklædte – mod nord domineret af eg og det østlige areal primært skovfyrbevoksning. Der kan veteraniseres og ringes træer for at fremme variation i lysforhold og artssammensætning.

Artslister

Artslister fra registreringer findes her:

<https://naturdata.miljoportal.dk/advancedSearch>

Rødlistede arter:

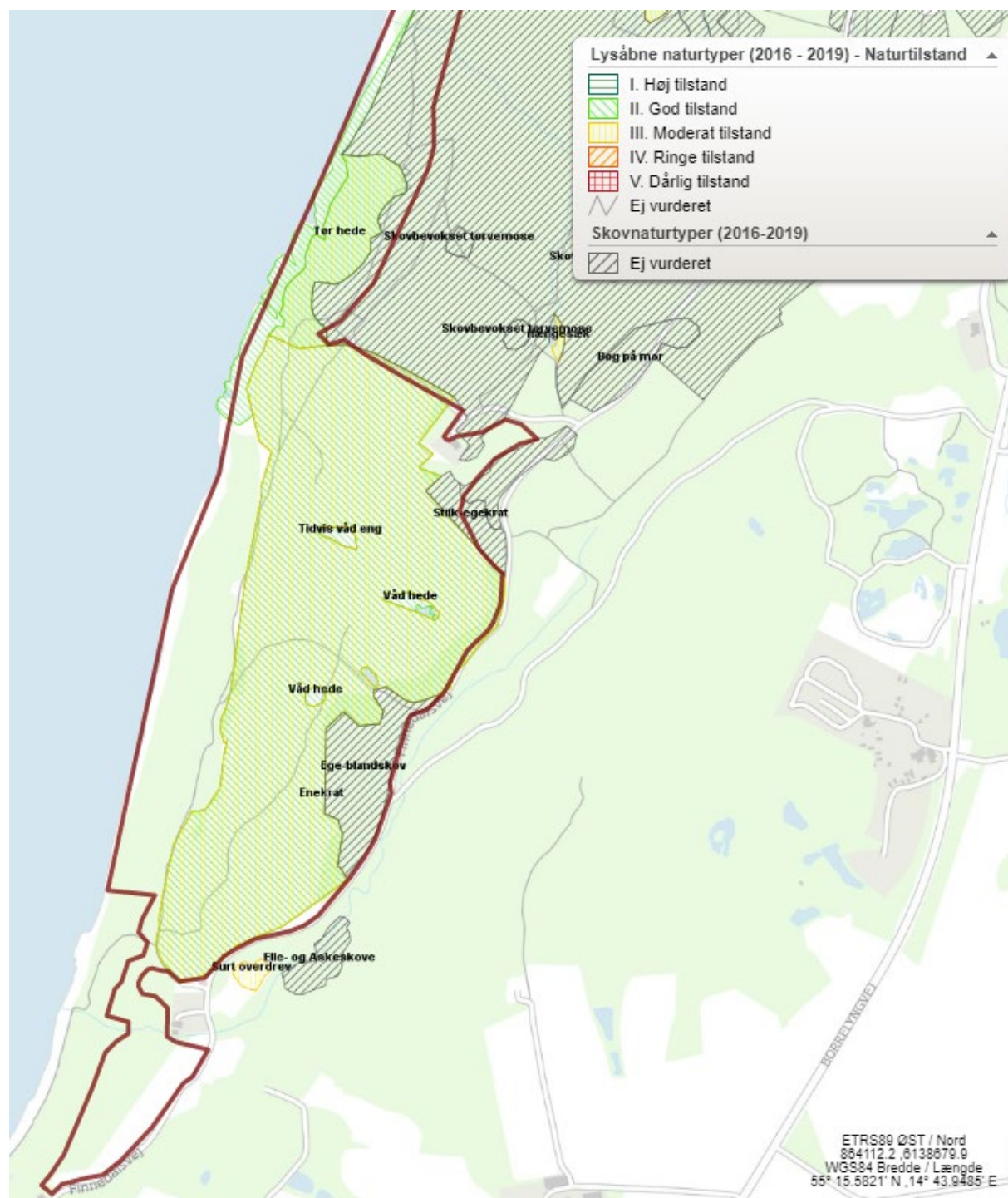
<https://arter.dk/short-link/f7e6ba4c-bdd5-4bfo-9efc-7b106355de46>

Kort

Græsningsareal

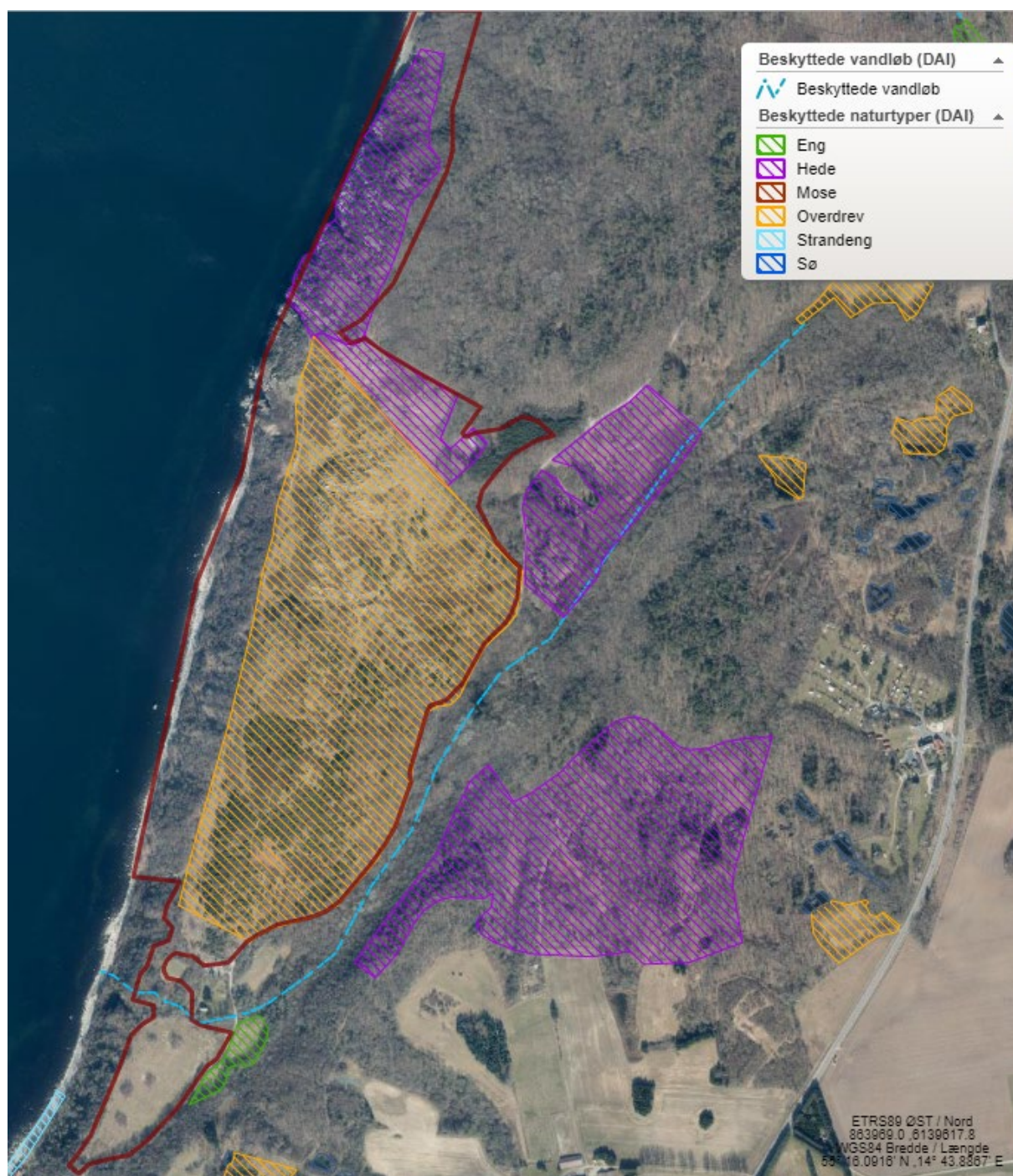

Habitatnaturtyper

En stor del af arealerne har så stor naturværdi, at de er registrerede som habitatnaturtyper.

Beskyttede naturtyper

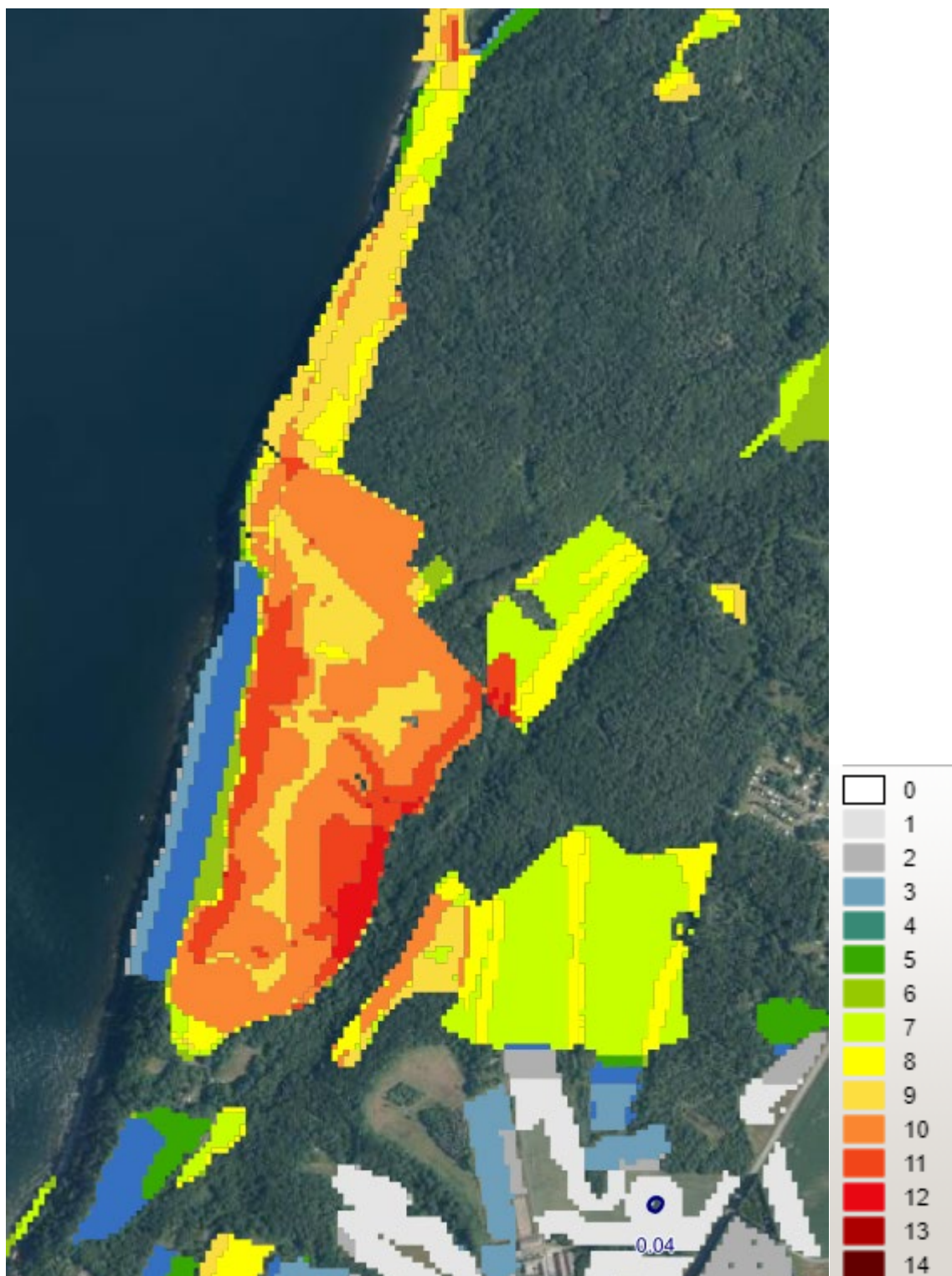
En stor del af arealet er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3. §3-udpegningen er kun vejledende – det er tilstanden af det konkrete areal, der afgør, om det er beskyttet.

Fuglebeskyttelsesområde

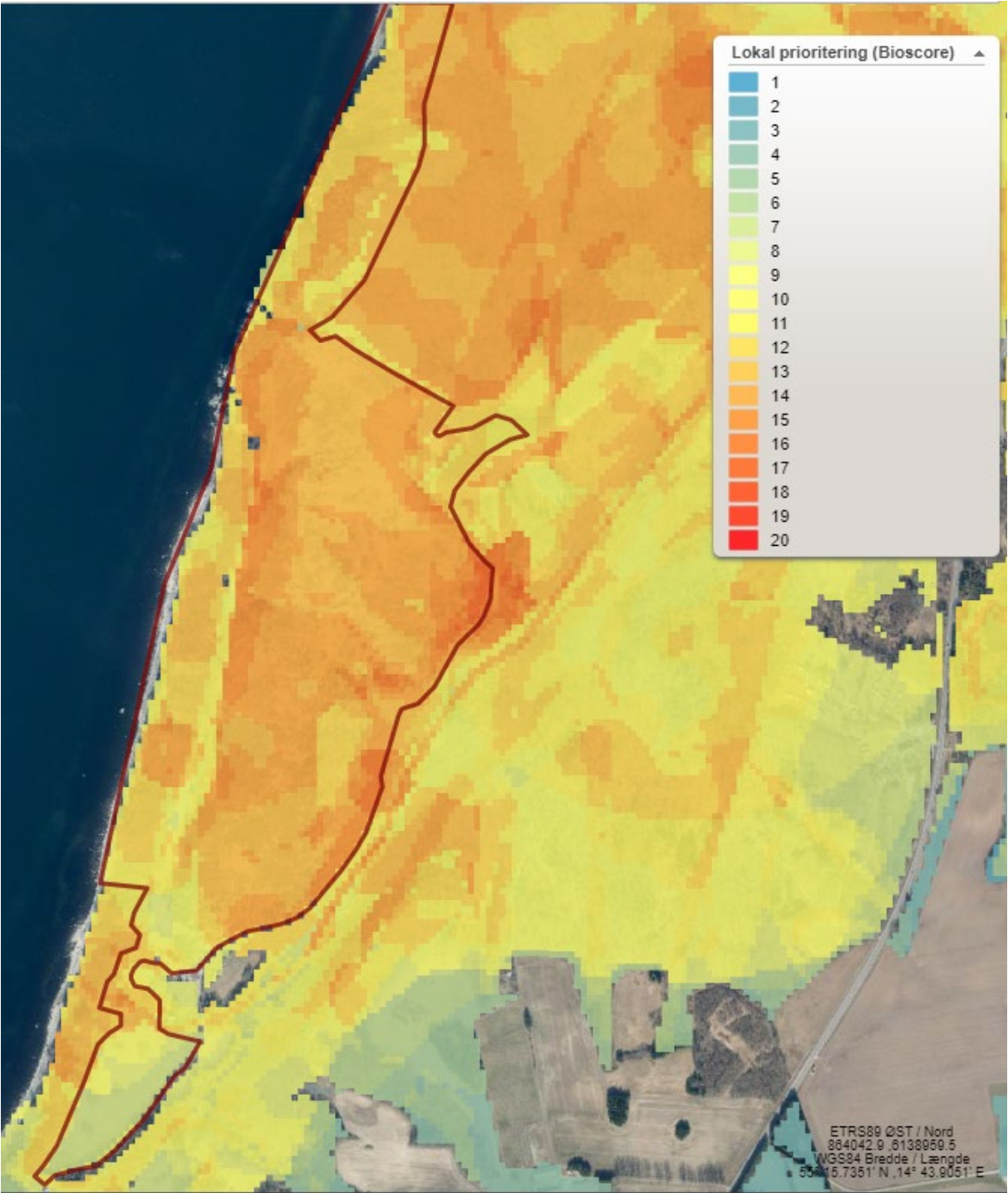
En stor del af kyststrækningen er udpeget til fuglebeskyttelsesområde.

HNV – High Nature Value

HNV står for High Nature Value, Høj naturværdi, og beskriver, hvor stor naturværdien er på et areal. Arealer med en værdi på 5 eller mere beskrives som arealer med en høj naturværdi.

Bioscore

Fortidsminder

Der findes et stendige på arealet.

Græsningstryk

Ja, tak. Der skal være så lang vegetation om sommeren, at der både er mad i form af blomstrende urter til insekterne om sommeren – samt mad til de græssende dyr om vinteren.

Der er græsset for hårdt, hvis alt vegetation mellem dværgbuskene er under 5cm inden starten af en ny vækstsæson. Der kan godt accepteres mindre områder med dette udtryk, men hvis alle arealer ser sådan ud, sænkes græsningstrykket permanent.